

Naziv projekta:

Učimo zajedno 2

osiguravanje pomoćnika učenicima s teškoćama u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama

ŠKOLSKI INKLUZIVNI DOKUMENT

OŠ Josipa Jurja Strossmayera,

Đurđenovac

Osječko-baranjska županija

Trg A. Starčevića 2, 31000 Osijek

Tel:+385 31 221 637

Fax:+385 31 221 601

www.obz.hr

drustveni@obz.hr

1. U V O D

A) Razvoj inkluzivnog pristupa od 80.-tih godina prošlog stoljeća do danas

Osamdesetih godina u središtu pozornosti je bilo oštećenje, a ne osoba. U takvom društvu, osobe s oštećenjima su se shvaćale kao problem. Organizirale su se razne specijalne službe i postupci u svrhu uklanjanja ili smanjivanja posljedica oštećenja. Budući da se to pokazalo neostvarivim, smatralo se opravdanim te osobe trajno isključiti iz društva. Tako djeca od najranije dobi bivaju odvojena od obitelji, isključena iz života i aktivnosti lokalne zajednice i otuđena iz društva. Socijalni kontakt je bio ograničen samo na stručno osoblje i usmjeren na „ozdravljenje“, dok su potrebe za sigurnošću, ljubavi, pripadanjem, aktivnošću, učenjem, neovisnošću, kao i mnoge druge, zanemarene. Takvim postupcima je kvaliteta života osoba s teškoćama u razvoju bitno smanjena.

Kao krajnji oblik integracije daljnjim se napretkom razvija pokret i n k l u z i j e.

Danas je općenito prihvaćen socijalni model koji kao osnovni problem naglašava odnos društva prema osobama s teškoćama u razvoju. Osnovna je ideja modela je da oštećenje koje objektivno postoji ne treba negirati, no ono ne umanjuje vrijednost osobe kao ljudskog bića. Ono što osobe s teškoćama u razvoju isključuje iz društva su neznanje, predrasude i strahovi koji su, nažalost, u nekim sredinama, još uvijek prisutni.

B) Zakonski temelji i okviri uvođenja inkluzivnog odgoja i obrazovanja

Postojanje inkluzivnog okruženja kreće od poštovanja temeljnih ljudskih i dječjih prava. 1989. godine usvojena je Konvencija o pravima djeteta na Glavnoj skupštini UN-a, a Republika Hrvatska je 1992. godine potpisuje i ratificira, čime se obvezuje na njeno provođenje i izmjene i prilagodbe zakona u skladu s istom.

Ustav RH, kao najviši pravno-politički zakon i temeljni konstitutivni državni dokument kojim se reguliraju svi ostali zakoni, govori da je obrazovanje u RH svakom dostupno, pod jednakim uvjetima, a u skladu s njegovim sposobnostima.

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08) u članku 4. govori o načelima obrazovanja u RH i navodi da se odgoj i obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi temelje na jednakosti obrazovnih šansi za sve učenike prema njihovim sposobnostima i sklonostima.

U članku 62. spominju se učenici s posebnim potrebama i objašnjava se da su učenici s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama daroviti učenici i učenici s teškoćama u razvoju.

Učenicom s posebnim odgojno – obrazovnim potrebama u hrvatskom se odgojno obrazovnom sustavu smatra učenik koji ima teškoće u učenju koje su znatno veće od svojih vršnjaka, zbog čega je tom učeniku potrebna posebna odgojno – obrazovna podrška.

Isto tako, učenicom s posebnim odgojno – obrazovnim potrebama smatra se svako darovito dijete koje trajno postiže natprosječne rezultate uvjetovane visokim stupnjem razvijenosti pojedinih

sposobnosti, osobnom motivacijom i izvanjskim poticajem u jednome ili više područja te je takvom učeniku potrebna posebna odgojno – obrazovna podrška.

Pravilnik o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju (NN 24/15) definira vrste teškoća, primjerene oblike školovanja i podrške učenicima s teškoćama.

Nacionalnim okvirnim kurikulumom (MZOS, 2010.) istaknuta je važnost obrazovanja učenika s teškoćama u razvoju gdje se navodi da svako dijete ima neke posebne osobne razvojne potrebe, te je odgojno-obrazovna ustanova dužna osigurati sustavno poučavanje, poticanje i unapređivanje njihova razvoja u skladu s njihovim sklonostima i sposobnostima.

Preduvjeti za uspješno provođenje inkluzije su postavljanje zakonskih okvira, osiguravanje financijskih sredstava te razvijanje pozitivnih stavova kod svih uključenih u ovaj proces.

Trenutačna situacija je takva da su zadovoljeni svi zakonski uvjeti, nadležne institucije prepoznale su problem te uključivanjem u razne projekte omogućile financiranje nekih elemenata inkluzivnog obrazovanja. Razvijanje pozitivnih stavova o inkluziji cilj je kojem svi trebamo težiti, raditi na tome, informirati se, informirati i uključiti sve učenike, roditelje i lokalnu zajednicu.

2. NAČELA INKLUZIVNOSTI

Konvencija o pravima djeteta naglašava pružanje jednakih mogućnosti svoj djeci. Temeljne vrijednosti Konvencije su: nediskriminacija, poštivanje interesa djeteta, očuvanje života, opstanka i razvoja, te dječje sudjelovanje i uključivanje u sva područja života za svu djecu, a dužni su je primjenjivati svi u svim situacijama.

Nediskriminacija – odnosi se na jednako uživanje prava za svako dijete bez diskriminacije na temelju rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog, etničkog ili socijalnog podrijetla, imovine, invalidnosti ili drugog. Obveza je države poduzeti sve mjere kako bi zaštitila svu djecu i učenike s teškoćama od bilo kakvog oblika diskriminacije.

Poštivanje interesa djeteta-sve aktivnosti usmjerene na djecu moraju biti vođene najboljim interesima djeteta.

Pravo na život, opstanak i razvoj podrazumijeva podršku svakom djetetu i učeniku s teškoćama da razvije sve svoje potencijale.

Uvažavanje djetetova mišljenja primjenjuje se uzimajući u obzir razvojne mogućnosti djeteta – svako dijete mora moći slobodno izraziti svoje mišljenje o stvarima koje se na njega odnose.

Osiguravanje pristupa svim programima, nastavnim i izvannastavnim, poštovanje prava svakog pojedinca, prihvaćanje različitosti i jednakih mogućnosti za sve, preduvjeti su uključivanja svih učenika u proces odgoja i obrazovanja.

Osim ulaganja u učenike, potrebno je stalno ulaganje u odgojno – obrazovne djelatnike škole putem stručnog usavršavanja, stručne podrške u školi i suradnje. Kroz cjeloživotno učenje, učenje jednih od drugih, te međusobnu podršku i suradnju, povećavamo kompetentnost svakog djelatnika.

Bitan element je i uključivanje roditelja u proces pomoći djetetu ,od prepoznavanja poteškoća pa do donošenja odluka kako te poteškoće riješiti .Stoga je potrebno educirati roditelje,kako one djece s poteškoćama ,tako i ostale roditelje u cilju razvoja pozitivne radne i razredne klime.

Vrijednosti i načela inkluzivnosti proizlaze iz stavova i uvjerenja o provedbi inkluzivne odgojno – obrazovne prakse .
To su :

-sva djeca mogu učiti i imaju iste potrebe ,ali je način njihova zadovoljenja različit

-razvijanje i primjena individualiziranog i fleksibilnog odgojno – obrazovnog pristupa koji omogućuje: zadovoljenje različitih potreba djece, omogućavanje pristupa i sudjelovanja u kvalitetnom i besplatnom predškolskom ,osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju na ravnopravnoj osnovi s drugima u zajedničkoj životnoj sredini , jednaku priliku za odrastanje i učenje s vršnjacima uz primjerenu podršku.

-usmjeravanje i poticanje cjelovitog razvoja različitih kompetencija kroz odgoj i obrazovanje već od najranije dobi primjerenim oblicima podrške u skladu s njihovim individualnim posebnostima

-podržavanje igre kao modela učenja i cjelovitog razvoja

-obveza škole je odgovoriti na sve odgojno – obrazovne potrebe učenika s teškoćama te mu pružiti kvalitetna iskustva učenja kroz odgovarajuću podršku u učenju i odrastanju

-razvijanje inkluzivnog sustava vrijednosti temeljenog na uvažavanju različitosti

-inkluzivni sustav vrijednosti predstavlja istinsku spremnost odgojno – obrazovnih ustanova za odgoj i obrazovanje SVIH u ozračju tolerancije i prihvaćanja različitosti

-podržavanje i provođenje timskog rada i partnerskih odnosa svih relevantnih čimbenika zasnovanih na međusobnom uvažavanju i svjesnosti o zajedničkom cilju - zadovoljenju interesa djeteta.

3. CILJEVI PROVOĐENJA INKLUZIVNOG PROGRAMA

Ciljevi koje želimo ostvariti su slijedeći:

1. Provoditi stručno usavršavanje odgojno – obrazovnih djelatnika u školi o inkluzivnom obrazovanju ,teškoćama te načinima pružanja podrške učenicima kojima je to potrebno;
2. Razvijati pozitivne stavove kod svih učenika i učitelja kroz stručnu podršku;
3. Kroz sve oblike nastavnog procesa približiti svim učenicima znanja o Konvenciji o pravima djeteta, diskriminaciji i predrasudama, govoru mržnje i bogatstvu različitosti među ljudima;
4. Podići sve razine postignuća učenika s teškoćama u razvoju;
5. Osigurati sve uvjete za kvalitetnu suradnju s roditeljima, skrbnicima, ustanovama socijalne skrbi ,zdravstvenim ustanovama ,užom i širom zajednicom, različitim udrugama i društvima u svrhu osiguranja brige i pomoći učenicima s teškoćama i njihovim obiteljima;
6. Obilježavati značajne datume koji se odnose na djecu s teškoćama;
7. Razvijati kod učenika osjećaj odgovornosti za vlastite postupke i odgovornosti prema drugima
8. Pratiti potrebe i interese učenika i pokušati omogućiti zadovoljenje istih.

4. AKTIVNOSTI I PLAN DJELOVANJA

Sve aktivnosti vezane uz inkluziju u školi predlagat će i njima koordinirati tim za inkluziju. Izradit će se plan provođenja inkluzivnih aktivnosti koji će pokriti sva područja – od nastavnog plana i programa, individualnog stručnog usavršavanja učitelja i stručnih suradnika, potreba učenika, do suradnje sa lokalnom zajednicom ,drugim školama i ustanovama za skrb i brigu o djeci.

Promicanje i nadogradnja inkluzivnog odgoja provodit će se kroz predavanja i radionice za učitelje, učenike i roditelje, sate razrednog odjela, direktnog uključivanja učenika , učitelja i roditelja učenika u inkluzivne aktivnosti, obilježavanja datuma i dana kojima se promiču prava, interesi i potrebe učenika s teškoćama. Svakodnevno će se raditi na poticanju i širenju inkluzivne kulture unutar škole i šire zajednice.

5. UČITELJI I STRUČNI SURADNICI

Osnovna škola Josipa Jurja Strossmayera u Đurđenovcu zapošljava 52 učitelja: 19 učitelja razredne nastave, 30 učitelja predmetne nastave, 3 učitelja edukatora-rehabilitatora i 3 stručna suradnika (pedagog, defektolog i knjižničar).

Stručno usavršavanje unutar i izvan ustanove provodilo se prema Individualnom planu i programu permanentnog usavršavanja, odnosno prema rasporedu stručnih skupova MZOS.

U cilju što uspješnijeg provođenja inkluzivnog obrazovanja potrebne su dodatne edukacije, te uključivanje zaposlenika u provođenje i osmišljavanje aktivnosti planiranih inkluzivnim dokumentom i Školskim kurikulumom.

6. UČENICI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

U Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 152/14) u članku 65, detaljno se navodi kategorizacija učenika s teškoćama: učenici s teškoćama u razvoju, učenici s teškoćama u učenju, učenici s problemima u ponašanju i emocionalnim problemima, te učenici s teškoćama uvjetovani odgojnim, socijalnim, ekonomskim, kulturnim i jezičnim čimbenicima. Temeljem članka 65. Stavka 2. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN br. 87/2008., 92/2010., 105/2010., 90/2011., 5/2012., 16/2012., 86/2012., 126/2012., 94/2013. i 152/2014.), ministar znanosti, obrazovanja i sporta donio je Pravilnik o osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju (NN, br. 24/15) čiji je sastavni dio Orijentacijska lista vrsta teškoća.

SKUPINE VRSTA TEŠKOĆA SU:

1. Oštećenja vida
2. Oštećenja sluha
3. Oštećenja jezično – govorne glasovne komunikacije i specifične teškoće u učenju
4. Oštećenja organa i organskog sustava
5. Intelektualne teškoće
6. Poremećaji ponašanja i oštećenja mentalnog zdravlja
7. Postojanje više vrsta teškoća u psihofizičkom razvoju

Bez obzira kojoj skupini učenik pripada, ima pravo na primjereni oblik školovanja u skladu sa svojim sposobnostima.

Našu školu pohađa ukupno 487 učenika u 35 razrednih odjela (24 odjela u matičnoj školi i 11 odjela u podružnim školama).

Škola trenutačno ima 79 učenika s teškoćama koji imaju Rješenje o primjerenom obliku školovanja.

Prema redovnom programu uz individualizirane postupke školuje se 19 učenika (čl. 5. Pravilnika o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju, NN 24/15), prema redovnom programu uz prilagodbu nastavnih sadržaja i individualizirane postupke školuje se 38 učenika (čl. 6. Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju NN 24/15) , prema posebnom programu uz individualizirane postupke 6 učenika (čl. 8. Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju, NN 24/15) i 16 učenika koji su uključeni u poseban program za stjecanje vještina u svakodnevnom životu (čl. 9. Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju ,NN 24/15).

Nastojimo pružiti učenicima s teškoćama sve dostupne uvjete, oblike rada i podrške propisane zakonom.

Kroz projekt Udruge osoba s invaliditetom Našice unazad 4 godine omogućavamo našim učenicima s teškoćama, koji imaju potrebe za takvim oblikom potpore, pomoćnike u nastavi. Trenutačno u školi rade 2 pomoćnika u nastavi koji su uključeni u rad preko projekta Udruge osoba s invaliditetom Našice i 2 pomoćnika uključena kroz projekt Osječko –baranjske županije Učimo zajedno .

Uključeni smo u projekt Osječko – baranjske županije Učimo zajedno.

Redovito surađujemo s lokalnim udrugama (udruga osoba s invaliditetom Našice, Udruga Otvoreno srce,Udruga žena Katarina Zrinski i dr.),ostalim školama u okruženju (OŠ K. Tomislava, OŠ D.Pejačević,srednjom školom I. Kršnjavoga Našice),volonterima , DSC Pula ,te drugim organizacijama civilnog društva.

7. STRUČNI TIM ZA INKLUZIJU

Stručni tim za inkluziju djelovat će na razini škole i bit će odgovoran za provođenje i unapređenje inkluzivnih aktivnosti i za realizaciju postavljenih ciljeva, kako bi se proces uključivanja djece odvijao bez dodatnih poteškoća. Tim ima zadaću koordinirati inkluzivnim aktivnostima ,te podnositi izvješće o provođenju istih,eventualnim teškoćama i napretku u provođenju istih.

Provođenje inkluzije pratit će se i kroz redovnu suradnju i razgovore na učiteljskim,razrednim, roditeljskim i učeničkim vijećima.

Tim za inkluziju naše škole čine : Martna Pavlić, prof., ravnateljica

Ksenija Leš,prof.,defektolog

Zrinka Kamerman,prof.,pedagog

Nada Baričević,učiteljica razredne nastave

Kristina Mihalčić,prof. engleskog i njemačkog jezika

8. PRAĆENJE PROVEDBE PLANA

Uspješnost provođenja aktivnosti na realizaciji inkluzivnog programa pratit će se kroz:

- provođenje anketa među učenicima, učiteljima i roditeljima o zadovoljstvu poduzetim mjerama
- anketama i upitnicima među učenicima o uključenosti u život škole, sudjelovanju u izvannastavnim, sportskim i kulturnim aktivnostima i školskim ekskurzijama
- procjenom usklađenosti nastavnih metoda s potrebama učenika s teškoćama.

SADRŽAJ

1. UVOD

- A) Razvoj inkluzivnog pristupa od 80.-tih godina prošlog stoljeća do danas
- B) Zakonski okviri uvođenja inkluzivnog odgoja i obrazovanja

2. NAČELA INKLUZIVNOSTI

3. CILJEVI PROVOĐENJA INKLUZIVNOG PROGRAMA

4. AKTIVNOSTI I PLAN DJELOVANJA

5. UČITELJI I STRUČNI SURADNICI

6. UČENICI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

7. STRUČNI TIM ZA INKLUZIJU

8. PRAĆENJE PROVEDBE PLANA

Naziv projekta: Učimo zajedno 2

osiguravanje pomoćnika učenicima s teškoćama u
osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama

Osječko-baranjska županija

Trg A. Starčevića 2, 31000 Osijek

Tel:+385 31 221 637

Fax:+385 31 221 601

www.obz.hr

drustveni@obz.hr

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih – www.asoo.hr; ured@asoo.hr
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta – www.mzos.hr
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU – www.strukturnifondovi.hr

Program potpore:
**Europski socijalni fond, Operativni
program „Učinkoviti ljudski
potencijali 2014.-2020.“**

Nositelj projekta: Osječko-baranjska
županija

Partneri:

- 39 osnovnih škola
- 4 srednje škole
- Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje d.o.o.

Vrijednost projekta:

- 2.615.750,00 kuna
 - 2.475.750,00 (95% iz ESF i Proračuna RH)
 - 140.000,00 (5% OBŽ)

Trajanje projekta:

12 mjeseci (01. rujna 2015. - 31.
kolovoza 2016.)

Ciljevi projekta:

1. Unaprijediti socijalno uključivanje djece s teškoćama u redovit sustav obrazovanja i samim tim osigurati 68 pomoćnika u nastavi za 87 učenika/učenica s teškoćama u razvoju;
2. Smanjiti broj nezaposlenih osoba na području Osječko-baranjske županije;
3. Uspostaviti međusektorsku suradnju ključnih dionika na razini županije u provedbi socijalne inkluzije djece i mladih.

PARTNERI PROJEKTA

• REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA SLAVONIJE I BARANJE d.o.o. • OŠ "VLADIMIR NAZOR", ČEPIN • OŠ "MILKA CEPELIĆA", VUKA • OŠ "ANTUNOVAC", ANTUNOVAC • OŠ "BIJELO BRDO", BIJELO BRDO • OŠ "DALJ", DALJ • OŠ "ERNESTINOVO", ERNESTINOVO • OŠ "LASLOVO", LASLOVO • OŠ "AUGUST HARAMBAŠIĆ", DONJI MIHOJAC • OŠ "MATIJA GUBEC", MAGADENOVAC • OŠ "ANTE STARČEVIĆA", VILJEVO • OŠ "BUDROVCI", BUDROVCI • OŠ "L.G.KOVAČIĆ", ĐAKOVO • OŠ "JOSIPA ANTUNA ČOLNIĆA", ĐAKOVO • OŠ "VLADIMIR NAZOR", ĐAKOVO • OŠ "GORJANI", GORJANI • OŠ "MATIJA GUBEC", PIŠKOREVCI, OŠ "JOSIPA KOZARCA", SEMELJCI, OŠ "J.J. STROSSMAYERA", TRNAVA • OŠ "SATNICA ĐAKOVAČKA", SATNICA ĐAKOVAČKA • OŠ "IVANA KUKULJEVIĆA", BELIŠĆE • OŠ "MATIJE PETRA, KATANČIĆA", VALPOVO • OŠ "PETRIJEVIĆI", PETRIJEVIĆI • OŠ "IVANE BRLIČ MAŽURANIĆ", KOŠKA • OŠ "LADIMIREVCI", LADIMIREVCI • OŠ "DORE PEJAČEVIĆ", NAŠICE • OŠ "KRALJA TOMISLAVA NAŠICE • OŠ "J.J. STROSSMAYERA", ĐURDENOVAC • OŠ "HINKA JUHNA", PODGORAC • OŠ "IVANA BRNJIKA SLOVAKA", JELISAVAC • OŠ "VLADIMIRA NAZORA", FERIČANCI • OŠ "DR. FRANJO TUĐMAN", BELI MANASTIR • OŠ "BILJE", BILJE • OŠ "ČEMINAC", ČEMINAC • OŠ "DRAŽ", DRAŽ • OŠ "JACODNIAK", JACODNIAK • OŠ "KNEŽEVI VINOGRADI", KNEŽEVI VINOGRADI • OŠ "POPOVAC", POPOVAC • OŠ "ZMAJEVAC", ZMAJEVAC • OŠ LUG - LASKOI ALTALANOS ISKOLA • EKONOMSKA I UPRAVNA ŠKOLA, OSIJEK • SŠ "DALJ", DALJ • EKONOMSKA ŠKOLA "BRAČA RADIĆ", ĐAKOVO • SŠ "SIDORA KRŠNJAČOV", NAŠICE •